

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Kiadványi árak:
Helyben és postán küldve,
Egy évre 10 frt-kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2.50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min-
tenközlöny: Nagy-hatvan-
éves, 1884. évi, Dunaszer-
vási, — a szerkesztőségbe bér-
letre küldendő.

Működési hely:
Tudósi K. LAJOS könyv-
kereskedésében a Kladóvilá-
gban KUTASI IMRE könyv-
szomjájában a postaküldés
utján.

Hirdetési díj:
Egy sorra 10 napra 5 kr.
Hosszabb tartalommal a fentebbi
áratól alacsonyabbra a hirdetés
tartalmától függően, de a leg-
alább 20 szót tartalmazni kell.
Helyi hirdetés minden napra 10 kr.
Külföldi hirdetés minden napra
15 kr.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdésé-
től számított minden napra 10 kr.
Külföldi hirdetés minden napra
15 kr.

Kéziratok vissza nem adatai.

A veszprémi botrány.

Mikor a gögös alispán megtette, nem gondolta meg, mit csinál!
Most, mikor esze gögje fölébe került, most már szeretné, ha másként történt volna az egész törvénytelen aktus.

Csak hogy azon már nem lehet változtatni.

Pázmány képviselőtársam jelenté be azt a gyűlést megelőző nap, — tehát törvényesabban időben, s mi a törvényadta jogainkhoz ragaszkodva a nép élére állottunk s kivonultunk a kitűzött helyre. Az alispán táborkarával együtt a megyeház erkélyén könyökölt s nevetve nézték, mint tiporja szét a csendőrség és katonaság a jogos és törvényes alapon álló adózó polgárságot.

Pedig a kiben a jogérzés legkisebb szikrája ég, az oly embernek legkisebb oka sem volt a történet felett röhögni.

Egy madzagon rángatott bábu, a város kapitánya utunkat állva kijelentette, hogy egy másik gép, kit szintén az alispán ráncziga, a polgármester nem engedheti meg, hogy a népgyűlést megtartsuk. Én és barátaim erre egyszerűen azt mondtuk, hogy mi csak a szuronyos erőszaknak engedünk. Ha tudja, ám akadályozza meg gyűlésünket fegyverrel.

A csendőrkapitánynak nevezett gép erre távozott s néhány perc múlva egy szakasz csendőr s egy század gyalog honvéd vonult ki.

Mi ennek dacára a nép élén előre nyomultunk a megyeház felől a főispáni tér felé.

A csendőrök az első arcvonalban állottak; hátukat fedezte a honvédség.

A mint a csendőrtől 12—15 lépésreire voltunk, a csendőrhadnagy erőteljes, átható hangon: »Töits-t vezényelt.

Erre mi, a hátunk mögött levő tömeget megállítottuk. Meszlényi a honvéd-főhadnaghoz ment, — Pázmány és én pedig a csendőrök parancsnokát vontuk kérdőre, hogy mi jognál fogva meri utunkat állni?

— Uraim, — viszonzá a hadnagy, —

én parancsot kaptam, hogy a népgyűlést megakadályozzam.

— Tudja-e ön, — kértem, — hogy a mi gyűlésünk törvényesen be volt jelentve, s most ön törvénytelen cselekszik?

— Én kénytelen vagyok a felsőbb parancsnak engedelmesskedni. Ha önökön sérelem ejtetik ezáltal, — felelkezhetek illetékes helyre.

— Azt meg is tesszük, — mond Pázmány; de van-e önnek hadnagy ur arra is parancsa, hogy fegyveres kezzel is megakadályozza, hogy mi itt beszélhessünk?

— A képviselő urak igen jól tudják, hogy én kénytelen vagyok a kapott parancsnak vakon engedelmesskedni.

— Ön tehát lövetni fog a nép közé, ha mi beszélni kezdünk? Kérdem.

A hadnagy némán intett fejével.

Mi a népet nem akarván kitenni az alispáni brutalitásnak, — egész csendben elvezettük onnan.

Ismertük Véghegyi Dezső alispán ur természetét s tudtuk, mire képes.

A hajdani balközépi véres száju kertes beledobta magát a Tisza-rendszer szédelgéseinek utresztőjébe, s onnan szellemileg még ma sem térferegven ki, abban a tévhitben él, hogy joga van ma is hazát, becsületet, törvényt, jogot lábba taposni, mert ez a Tisza-korban nemcsak jogos volt, de kötelessége is minden oly lánczos kuvasznak, ki a borralvó politikájának korában emelkedni akart.

Véghegyi Dezső törvénytelen tettében a levitézlett Tisza-rendszer működött.

S a mostani kormány van hivatva arra, hogy beigazolja az ország polgáral előtt, hogy a Tisza-rendszer bukásával együtt bukott a korrupció és visszaélés is.

És ha leírom, most pár nappal a történetek után e dolgokat, teszem azért, mert a veszprémi botrány ügye még ma is itt látatlanul körülem a napisajtóban, hol félhivatalos, hol függetlenségi, telivér hivatalos nyilatkozat alakjában.

Mikor azonban neki gyűrűköttem, kénytelen voltam keztyűt húzni, nehogy

a botrány előzményei és egyes részleteihez pusztá kézzel hozzá nyulva bepiszkoljam magamat, mert ott a veszprémi kerületben minden dolog és egyed (vars pro toto) nagyon tisztátalan.

A veszprémi szerezcsenek civilisálatlan őseik példáját követve vegyi szerrel szeretnék lemosni arcuk bőrének feketeségét; azt híven, hogy ezáltal tisztító tüzön mennek keresztül lelki-
leg is

Nem használ! A szerezcsenek csak szerezcsenek marad, még ha Véghegyi Dezsőnek hívják is! A Tisza rendszer alatt a választások meghamisítása kormányzati elvet képezett, melynek érdekében mindent feláldoztak. Akik a polcon ültek, megmozdítottak füt-fát, nehogy le kelljen szállaniok a polcra. Nem volt előtűti tiszteltremítő semmi! Nem jog, nem törvény, nem igazság, — nekik csak egy vágyuk volt, — kezükben tartani a hatalmat.

Ezt a Bacc korszakra emlékeztető durva megsértését törvényeinknek, — csak azért mert Véghegyi alispán elkövetni, hogy hatalmát megtartsa a megyében.

A Tisza rendszer megrontotta a közszellemet, s nevelt sok ilyen Véghegyihez hasonló: »Kancsukofi« ot.

A jelenlegi kormány feladata oda-hatni, hogy ily visszaélések után kinevessen teljesen a hit és remény a nemzet kebeléből az alkotmány s jövő iránt.

Mi nem kegyelmet kérünk, de követeljük az igazságot!

Hentaller Lajos.

— Belföldi hírek. Ujj p ü s p ö k. Hiteles forrásból merített hír szerint a karlócai szerb püspöki z-ínat szeptember elején lesz a temesvári püspöki szék betöltése végett. Egyetlen valószínű püspökjelölt dr. Radics Emil. — A Duna áradása egyre nagyobb mérvet ölt. Az áradást eddig csak Ausztriában tapasztalták, de ma már Pozsonynak alacsonyabb fekvésű részei is veszély fenyegeti. A napokban több mint fé méterrel emelkedett a vizállás Pozsony mellett. — A budapesti Pasteur-intézet. A Hőgyes tanár vezetése alatt álló, vesztettség elleni beoitó intézet a napokban érte meg fennállásának első negyedét. Ez idő alatt összesen 188 veszett eb által megmárt embert

vettek föl gyógykezelés alá, a kik közül 14 beteget oltottak be. Ez idő szerint 36 egyé áll a védőbeoltások alatt. Az intézet fennállásának első hónapjában, mikor még nem volt ismeretes, csak kevés beteg jelentkezett; a másik két hónapra azonban 80—80 megmárt ember esik. — Kossuth diszpolgá-
rilevele mint restanczia. Miután közölte tudvalevőleg megválasztotta Kossuth Lajost diszpolgárává s az erről szóló oklevelet már régen elkészítette. Az oklevelet azonban, miért — miért nem, eddig még nem küldték el Turinba, hanem egy szekrényben pihentetik. Mondják, hogy az új főispán nem igen sürgeti ezt a restancziát. — Nag y t ú z v é z pusztított a napokban Rozsnyón. Több mint ötvenhet lakóház és hatvanhét melleképület leégett. Egy ember élet is áldozatul esett. — Lewis Lajos a budapesti kir. egyetemi angol és francia nyelv tanára meghalt.

— Külföldi hírek. Az új spanyol kormány. A Canovas del Castello-kormány helyzeteről és munkásságáról az »Irányáró« a »Times«-nek azt jelentik, hogy az új miniszterium minden erejét és munkásságát a belügyi reformoknak fogja szentelni, melyek ma már elodázhatatlanok. — Keller Gottfried, a svájci német elbeszélő költészeg egyik ismert képviselője Zürichben meghalt. — L ó p o r r o b b a n a s e g y t e h e r v o n a t o n. New-Yorkból sürgönyzik, hogy Kings Mills (Ohio) mellett egy tehervonat 16 tonna lópor fölröbbant, minek következtében egy közel tizenegyszáz s több ház romokba dőlt. Tíz ember meghalt, 30 súlyosan megszebesült. — P a n i c z a ö z v e g y e, a hir szerint, öngyilkossági kísérletet követett el. — M i n i s z t e r e k t a l á l k o z á s a. Egy berlini lap híre szerint Ferencz József király ő Felsejét a liegniczi német hadgyakorlatokra Kálnoky gróf külügy miniszter is elkíséri s ott fog Caprivi német birodalmi kancellárral találkozni.

Kereskedelmi akademiánk.

Mikor Debreczen sikra szállt, hogy a másod bíróságok szervezése alkalmából központi jelentőseget a rea támaszkodó nagy országresz érdekében kiemelje, újságokban szövegeket és feliratokban felsoroltak ama kiváló kulturális és gazdasági factorokat, tudományos és szak intezeteket a melyek Debreczenben székelnek s áldáshozó működésükkel egész északkeleti Magyarország kulturáját és gazdasági érdekeit szolgálják.

Ezek között a tényezők között büszkén hivatkozunk arra az intézetre, melynek most megjelent értesítője alkalmából, ha csak az értesítő szűrtünnéhez mert ösmertetése keretében is ezuttal foglalkozni akarunk. Örömmel constatáljuk, hogy büszkeségünk méltó forrásból fakadt. Hivatkozásunknak a derek intezet a mult évben is becsületére vált.

Elhatározzák, hogy ölnék. — A szerető végre ölni fog. Előltja a benne tomboló vadállat szomját, azt fogja megölni a ki utjában áll, — miért ölné meg azt a kit szeret? Mily jó lesz lerázni a pokoli terhet becsületel lelkéről, mely a vérben meg fog tisztulni. Az áldozat kicsorgó verébe belefut a bestia is. Ó ember lesz megint.

A döntő percz közelg. S nem tud ölni, nem tud előre elhatározott, jól meggondolt tervvel, kiszámított elővigyázattal ölni. Nem tud meghatározott czélból ölni. Neki ölnie kell. — Az állat nem okosodik az csak a hirtelen mutatkozó predára csap. Ól ösztönből. Nem az ember öl, az kerülne a bűnt. Az ingerre felszabadult állat szomjazza a vert. A beteg agy akarata eltompul. A bestia vére elfojtja. Az lepi el szeméit.

De mert nem ölte meg hát eddig szeretőjét? Egyszer már a kés felemelt kezében volt. De megpróbált, az hátha mást tudna megölni. Azt már látta, hogy csak asszonyt fog ölni. Elindul a vadra, de akárhányat talál egy sem olyan, a kit birni óhajtana. Az egyik tisztos matrona, a másiktól elriasztja az undorító nyomor, a harmadik ártatlan gyermek s végre, mikor egy kedvére valót talál, megtudja, hogy ez meg nagyon boldog . . . A najszában a lihegő fenevad kimerült, az ebreddő akarat nem vágyik a boldogság szétrombolására.

Mikor azonban másodszor látja meg szeretője meztelen nyakát, éppen akkor, mikor annak rábeszélésére az érkező férj meg-

A „DEBRECZENI“ TÁRSZÁJA

MADÁRDAL.

Harmatos hajnalon,
Virág-fakadással,
Mosolygó mezőkön
Fölzeng a madárdal.
Mig sugarát a nap
A földre leönti:
Rózsás hajnal pirtját
Fülmilek, pacsirták
Zeneje köszönti.

Fakadj fel, fakadj fel
Harmatozó hajnal,
Ebreszd fel a földet
Köszöntő mosolylyal.
Virágfakadásra
Serkentsd a göröngyöt,
Zöldelő levélre,
Virágok kelyhébe
Hints remegő gyöngyöt.

Rideg volna a föld,
Eltelve borival,
Ha te nem öveznéd
Virág-koszorúval;
Meg a temetőt is
Virággal tetézed,
Himporos kelyhébe
Hadd gyűjtsön a méhe
Édesítő mézet.

Ragyogj fel, ragyogj fel
Égnek fejedelme,
Forró sugaraddal
Hévitve, tüzelve;

Tűz egjen a földön,
Tűz benn a szívekben,
Tűzkoronád tűzd föl,
Hogy az égi tűztől,
Föld, sziv repedezzen.

S zűgő zivatarban,
Hogyha az ég zendül,
S a föld fia félve
Leroskad, megrendül:
A sötét felhőkön
Gyűlj ki dicső fénynyel,
S tündökölő íved
A remegő szívet
Eleszse reménynyel!

Benedek János.

Az emberi állat.

Lantier szeret, s valahányszor szeret, mindig ölni akar. Azt akarja megölni, a kit szeret. Mást, a ki boldogságának utjában áll, a kit ellenségségnek tarthatna, a kit gyűlölné, megölni nem tud: azt megölni, a kit szeret, rá nézve az egyetlen emberi ödvösség, örök égető kínjainak egyetlen megváltása.

Rettenő valóság: az ember állat, felébredt benne a sivatag bestijája, préda után ordít, vér után szomjazik. Öl, nem haszonért, nem rabol, nem bosszúból, nem becsületből, hanem öl csak azért, hogy öljön, hogy háborgó bestiját a kiontott meleg vérről itassa.

Egy psychopathologiai igazság. Ennyi a Zola legújabb könyvének a quintessenciája. A vér öröklött betegsége megmérgezi a legbecsületesebb erkölcsöket, a legszelidebb lelkében is felkelti a vadállatot.

É S.
nyársaság
(ut 30.)
LA K
ételeit.
szévesítéssel mag-
alak
olását
szévesítéssel mag-
alak
szévesítéssel mag-
alak

A debreczeni kereskedelmi akademiára nem csak azon feladatok hárulnak, a melyek valamennyi szakiskola rendeltetését képezik. A mindennapi feladatok kielégítő megoldásán felül ez intézetnek az ország egyik legelső szakköznevelő iskolájává kell emelkednie. — hogy betölthesse ama nagy hivatást, mely működéséhez mint Eszakelet egyetlen kereskedelmi akademiájának munkakodásához a nemzeti kereskedő-osztály megteremtése iránti igények szempontjából az egész magyar társadalom és állam részéről fűződik.

Mint az előtűnk fekvő Ertesítő mutatja a jeles intézet erőteljes léptekkel halad azon az úton mely mindazok feltétlen előismeréséhez vezet, a kik a magyar kereskedelem fontosságát nemcsak magáért a kereskedelemért, de Magyarország gazdasági önállósága és teljes függetlensége érdekében is méltán megbecsülik.

Fényes eredményeket regisztrálhatunk, ha csak vázlatosan közöljük, hogy az igazgatói jelentés szerint a tanulmányi előmenetel az akadémia mindhárom évfolyamán teljesen megfelelő volt a tanári kar részéről az ifjúsághoz kötött várakozásnak. Pedig e kijelentés még emelkedik súlyában, ha meggondoljuk, hogy az akademiának magának 163 hallgatója volt s hogy e szerint akademiánknál csak a budapesti örvend nagyobb látogatottságunk.

De az intézet tanári kara, ezenkívül még egy előkészítő és 3 éves évfolyamból álló 4 osztályú alsófokú kereskedelmi iskola 150 növendékét is ellátja az általános és szakismeretekkel, sőt felnőttek részére a múlt évben is egy 22 hallgató által látogatott esti szaktanfolyam fenntartására is ráért.

Gondoljuk meg, hogy ez intézetet 31 év óta a debreczeni kereskedő-társulat tartja fenn s fenntartásához, a kereskedelmi és iparkamarán kívül (melynek legbuzgóbb, legtehetősebb tagjai az előbbiekkal ugyanazonosok) az állam korántsem járul annyival, mint a mennyit tőle méltán igényelhetne nemcsak a ritka eredményeket felmutató tanári kar buzgósága, hanem az intézetnek országos szempontból is kiváló helyzete és hivatása. Számszerűleg igaz, hogy az állam hozzájárulása legmagasabb (3500 frt éventek), azt mégis sokkal kevesebbnek kell tekintenünk, mint a mennyire ez intézet igényt tarthatna, s mint a mennyire tényleg szüksége lenne. Noha másfelől be kell vallanunk, hogy a Debreczen város évi 1000 frtja sem annyi, hogy a nemes város bőkezűségét érte valami nagyon magaslati lehetne. Örömmel hallottuk egyebekent erre illetékes férfiak ajkairól, hogy legközelebb eljön az idő, mikor a város is megteszi a magáét. Ennek az ígéretnek, talán majd a saját épület kérdéseinek megoldásával veszi majd hasznát a városnak csak diszere szolgáló tanintézet.

Az ifjúság munkálkodásán meglátszik a hivatott vezetés. Az önképző, dal, segélyző egyletek működése mind ezt bizonyítja. Az ifjúság lelkes vezetési az önképzésben s a segély együletben Dr. Szántó Sámuel, a helyegysülteben Szojka Gyula felügyelőtanárok voltak.

Ugy a tanári mint az ifjúsági könyvtár a múlt évben is nagy gyarapodásnak örvendett.

Mint felette örvendetes tény kell kiemelnünk, hogy az intézet céljaira immár egy

valóságos kis kereskedelmi múzeum áll berendezve, mely az áruk keletkezését, a termelés legelső stádiumától egészen a piacra vitelig egész fejlődésében szakszerűen tünteti föl. Nemcsak a magunk óhajátást támogatjuk, mikor azt kívánjuk, hogy e tayloros gyűjtemény a nagy közönség részére is hozzáférhetővé tétessék.

De mint már egyszer jeleztük a most ösmertetni kívánt értesítő nemcsak száraz statisztikai adatokat foglal magában. Van abban egy értekezés Dr. Legányi Gyula jeles orvosunktól, az intézet egészségügyi tanáratól „Közegészségi ismeretek a köznevelésben” cím alatt, mely egy magában is annyira felhívja a közfigyelmet, hogy ezzel adandó alkalommal külön kívánunk foglalkozni.

Hasonlóképen nem bánhatunk így el csak rövid uton a tanári karnak a „kereskedelmi szakoktatás szervezéséről” a kormányhoz intézett felterjesztésével fejtettei, melynek épp annyira szakszerű, mint általános becsü beható méltatásra tartanak igényt.

Addig is óhajunk, vajna minél többet olvasnánk el ezen Dr. Bayer Ferenc igazgató által kitűnt szakavatottsággal összeállított s az iskolai értesítő átlagos színvonalára fölött kimagasló évkönyvet, hogy meggyőződjenek róla mibe milyen mértékben állnak a mi magunk gyermekeiket tucatostul küldik görögöt meg latin magolai.

HELYI HIREK.

Debreczeni élet.

Azt mondja a példabeszéd, hogy a debreczeni por egészséges. Hatalmas mondás ez, melyet ha meghallanánk, de főleg ha elhinnénk az egészséget keresgélő külföldiek, bizonyosan mind ide özönlenének. Ehhez azonban egyelőre kevés lehet a reményünk, mivel a debreczeni por egészséges voltáról még itt sem tudnak semmit s valószínűleg nem is fognak tudni soha. Pedig porunk volna ám temérdek, ha csak ennyi kellene az egészséghez s csudálatos, hogy éppen a nagy por miatt szökik meg sok benszültött boldogabb tájakra.

Az óriási porhoz méltó térékint szegődik a tikkasztó meleg, s tönkre teszik, megölik az életkezet, mely jobb napokban annyira jellemvonása a debreczeni utcáknak.

Nemcsak a mellék utcákon, de a főpíczon is csak itt-ott lézeng egy-egy szerencsétlen, kinek akarva-nemakarva járkalnia kell a hőségben. Az általános szenvedést legjobban a piaci gyümölcsös kofák fejezik ki s úgy egy óra fele, mikor legnagyobb a hőség és a por, hatalmas viághajdalmot fogja el az embert, ha végig megy előttük.

Ingujra vetkezve, mellén összekulcsolt kezekkel dől hátra székeben egyik, a másik balkezere könyökölve alszik, de azért jobb kezével hajta a legyeket gyümölcsös kosaráról; a többi is hasonló érdekes pozitúrában alussza az igazak álmát.

Mikor végre egy-egy felkölt békés szunyókálásból a kis vasut csengettyűje, vagy egy-egy udvariatlan vevő — a néniek keservesen kezdenek panaszkodni egymásnak, hogy mi lesz már Debreczenből, ha még sokáig tart ez a hőség? Aztán elkecsereve kezdik fejtegetni az okát. Egyik azt mondja, hogy a nap lejjebb csúszott az ég karimájáról: öregedett az is, nem esoda; a másik pedig kisüti nagy hőlesen, hogy azért van mostanában oly meleg, mert az aszfalt-olvasztó üstökkel telefűtik Debreczent.

Apropos! Aszfalt volna már, de nincs, aki rajta setálna. Estefele, aki szabadba vágyik az erdőre megy ki — hova is mehetne máshova? Ez egyetlen erdőnkön kívül nincs semmiféle üdülő helye a debreczeni közönségnek. Ott volna még a népkert, de ezt nagyon felük és őrizik s csupán estig hagyják nyitva, mikor pedig szükségből elég kellemes sétálás esnek benne. Nappal ugy sem lehet ott maradni, mert az utcáról beszálló por ellepi az egész kertet.

Ha egy pár dalestély es mulatság nem igaztán ezt a tepsedet, mely a debreczeni közönségen erőt vett, egész kihaltnak látszanak a város, mely teleu egyike a legélénkebbeknek.

* Mai vezércikkünkre, melyet Hentaller Lajos országgyűlési képviselő írt a „Debreczeni”-nek, felhívjuk olvasóink figyelmét.

* Meghívás. 1890. július 20-án vasárnap d. u. órákor a városháza nagy termében tartandó értekezletre. Debreczen 1890. június 18. Si mon hűre kir. tanácsos, polgármester. Tárgy: Ó cs. és apostoli kir. Felségsé fogadtatása.

* A királyi tábla épülete tárgyában az állandó bizottság t. e. tartott ülése végleges megállapodásra jutott. Polgármester ur jelenléte, mely szerint az igazságügyminiszter ur a báró Podmauczyk-féle házát és a „Korona” telemek kisajátítása felől homlokzatán építendő új hazai ideiglenes helyül elfogadja, orvendetes tudomásul vettetett. Miután azonban az emielendő újület Wagner bpesti műépítész tervezete szerint készítették, s annak teljesen átvetele csak 1891. októberben lesz a kir. tábla által eszozólható, az 1891. május 1-től okt. 1-ig terjedő 5 hónapra a kir. táblának a Podmauczyk házban el nem ferő része, a „Korona” régi épületében nyered elhelyezést, a mibe az igazságügyér ur színtem készséggel adta beleegyezését. E szerint a királyi táblának ideiglenes elhelyezése a legelőnyösebben nyert megoldást, a mennyiben a nagyobb igényeket támasztott magán-házak emielendő épületet használnat, a mely előrelátástól egy végleges épületbe is beilleszthető lesz.

* A városi milliós köicsönök felvétele és illetőleg convertalasa tárgyában a jog és peazügyi bizottság tegnap delután 4 óra hosszszat tanácskozott, de teljes megállapodásra ja-

vaslatát illetőleg nem tudván eljutni, hétfőn folytatni fogja a tárgyalásokat. 4—5 millióról levén szó, meg is érdemi a fáradságot.

* Tisztviselők mozgalma Megirtuk már, hogy debreczeni városi és rendőr tisztviselők fizetésük felemeltetése céljából kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz. E kérvényeket Szabó József főszámvérvőnek adta ki a tanács oly utasítással, hogy adjon véleményét a fizetés felemelés helyes módjáról. A folyamadókkérvényekhez meliekettek 20 város szabályrendeletét melyek szerint a legkisebb városnak is jobban vannak fizetve a tisztviselők, mint Debreczennek.

* A Hortoügy és vidéken nagy szárazság uralkodik. Tegnap volt egy kis eső, de gyorsan felszáradt. — Az állatok meg tengődnek valahogy a száraz ávaron, de vízben nagyon szűkölködnek mivel a kutak igény megapadtak. — A mátai es ohat-pusztán tegnap sebes eső volt, nagy széllel és villámmal, mely két tinót agyon ütött.

* Hecz-hecz. Debreczen város tekintélyes számu kofái és suszteriasai regóta gyönyörködnek már egy helyi tisztelt polgártársunk produkciójában. Az egyéni szabadságnak feltétele tisztelői vagyunk, ennél fogva semmi szavunk sem lehet ahoz, ha valaki privát kedvtelésből veloczipéden, kettős, négyes fogaton, vagy bármi más szerzámon való ügyeségének vagy ügytelenségének, kifejtése által kívánja magára vonni a társadalom utczaw lakó rétegeinek oleső bámulatát. Ennél fogva, daczára a hozzánk többször intézett felhívásnak, eddig semmit sem szóltunk ezektől a hecz-heczektől. Tegnap azonban oly hájmeresztő látványosság táruult a piaczon járók szeme elé, a miről meg kell emlékeznünk már azért is, hogy a rendőrség figyelmét felhívjuk a közbiztonság érdekében való erőlyes közbelesésre. — Fenterintett polgártársunk ugyanis negyes fogatával a gózmalmból jövő teher vonatnak akart elebe vágni tegnap 4 óra tájban. A lovak azonban megijedtek a mozdonytól s a rud ketté tört, a kocsi félfordult, s a kocsihajtó ur jobbra, cilindere balra hullt s ez utóbbit a kis vasut szépen el is gázolta. Szerencsére ezuttal egyéb baj nem törtent. De törtentetik igen nagy szerencsétlenség, ha a rendőrség egy kis leczkében nem részesíti a jól ismert gentlemant a masok életének, testi épségének tiszteletben tartása felől, s egyszersmind meg nem akadályozza az efajta jó izlest is sértő, hajneresztő produkciókat.

* Közyűlés tartatik e hó 20-án a debreczeni ref. egyház tanácsstermében. Tárgy: folyó ügyek.

* Lefűzött utonálló. Stipák Venczel vándorlegény, batyuját a hatán, a legközelebbi falu fele baktatott az országuton. Azt forgatta a fejében, hogy milyen jóituen fog ő ott az elozo faluban összeköidött 14 krétt megbedelni s vígan csörgetnie zsebében a réztalérokát. E percében lódobogást hall a hata mögött s a következő pillanatban előtte állt már a kapezabatyár, a ki csak amugy lohatról kiatotta fele a stereotip foiszlást: — Pényt, vagy életedet!

* A városi milliós köicsönök felvétele és illetőleg convertalasa tárgyában a jog és peazügyi bizottság tegnap delután 4 óra hosszszat tanácskozott, de teljes megállapodásra ja-

bert lovat a felkelő nappal pedig sűrű erdők lombátörába, vagy ingoványok törtelen nádasban vette magát pinendré. Főálló csillogrujával hetszer mutatott ejelet hosszú vándorlásában a gonczszekere az egen, mikorra elszórt kicsiny házak között ur kastelyt lattata a derengő hajnal, Mura viznek partja mellett.

— Hová hoztál cseh lator? kerdí Piroksa Hieroslawot, amidon a lak előtt megállanak.

— Jövendő szállására, nemes hölgy, hol urí karjával fogja keblere zárai a boldog vőegényt, — viszonzá az iruok s megzörög a vaskaput.

Főliad reggeli álmából az öreg sáfár, siető lépésnek csoszogasa hallik a toraczk kövein; nyitkogva fordul roszdás zárvában a kulcs es tiszteletteljes hajlongással fogadja ezüstfűtűt agasztán az érkezéket.

— Ugy látom, nem varatlanul jövünk ide, — mond gunyorosan a nádor leánya; — érkezésüket híru autak itt?

— Masod napja, hogy urunk a kicstartó hiraóke tudomra hozta, jétel a sáfár a hozzá intézett kérdésre.

— Tenat Hampó birtokában vagyok? kerdí megaközöttel Piroksa, amint nyeregődi leszállva a nehany lepcsőfokon felhalad. — Jo hogy tudom, veti utana epes mosolylyal, kinek tartozom köszönettel. Ez a csaktorayai nemes (és a szavát különösen hangsulyozza) uradalma?

— Szólgálatjára, felel a legnagyobb udvariassággal készségesen Hieroslaw; — es reményem, gondoskodásommal kegyelmed mindenben meglesz elegendve.

— Mint nő rablival lehetek, mond megvettőleg Piroksa.

— Ha miben hiányt szenvedve mégis, jegyzi meg szabadkozva az öreg sáfár, tulajdonitsa annak kegyelmes urnóm, hogy nehany hónapja a török mindenünket felidulta; csak lassan jövünk helyre.

Ezallat bevezették a három nőt a szobákba, hol magukra maradanak.

— Mentő had jön amott! kialt föl Piroksa örömittasan, ki tarsóival a kertben mulatva, regóta szemléli ama tüneményt.

— Zarkozzaanak szobáikba, vagy a pin cebe! ronau feleljék az ag sáfár. Torok portyázok nyargatnak felénk rogotn itt lesznek!

Zájára összefut a cselédség; ablakot ajtó eltoriaszolnak; a tehernepek sikolt burik; — a férfiak védelemre készen varjak az ellent.

Ugy borult az ozmánsg támadása e szerény lakocskara, mint éhes saskanad lepi el a vidéket; nyomában kopár pusztaság maradt, ki fegyverrel állt ellene, azt levagta; a többit rabkötőre fűzte, es siet elerai a Dravat.

— Mentő had jön amott! kialt föl Piroksa örömittasan, ki tarsóival a kertben mulatva, regóta szemléli ama tüneményt.

— Zarkozzaanak szobáikba, vagy a pin cebe! ronau feleljék az ag sáfár. Torok portyázok nyargatnak felénk rogotn itt lesznek!

Zájára összefut a cselédség; ablakot ajtó eltoriaszolnak; a tehernepek sikolt burik; — a férfiak védelemre készen varjak az ellent.

Ugy borult az ozmánsg támadása e szerény lakocskara, mint éhes saskanad lepi el a vidéket; nyomában kopár pusztaság maradt, ki fegyverrel állt ellene, azt levagta; a többit rabkötőre fűzte, es siet elerai a Dravat.

ölésére elhatározza magát, mikor ez asszonyi állapot bajad teljességében mutatkozik előtte, hogy bátorságot öntsön lelkebe, s hogy kéjmamorra fojtsa az emberi akarat utolsó küzdelmet, mikor a meztelen bőr vakító fehérségé megvakul, s az agyába szálló illattól megreszégül, mikor látja, hogy közeledik feleje kitárt karokkal, könyörögve, hogy ölje meg, forrón, egész lelkéből, szívének egész melegevel. A vadállat, a sivatag alvó tigrise felebred, az igazi, nem a gyilkos ember; az öldöklő fenevad, csak arra az egy pontra szegzi már szemeit, a hova lesujtson. — Az asszony rémulve látja, hogy nem a másik, hanem ő lesz a feingerit, tigris áldozata, s felkiált „istenem, engem miért? ... De a lesujtó kes torkába fojta a kérdést. Vere megered, mint egy piros patak a csillogó havon. A gyilkos látja, nezi. Végre őlt. Ez tehát az ölés. Megölte a kit szeretett. Miért ölte meg? Tudaa is ra felel! Megváltotta magát. De hiszen éppen ölni készült. Azt megölni, a kit a k a r t! De hiszen akkor gyilkos lett volna. Így csak őlt, az örökölt bun szörnye ragadta magával. Moralistáktól hallottam Zola könyvének nagyon okos, igen bölcs kárhözhatasat; mikor azt mondtam nekik, hogy Zola az igazságot írja, azt felelték ra, hol a morál?

Hát a morál azt követeli, hogy az igazságot elhallgassuk? Egy író baratom ki fényes pályá küszöben van már tul az egyik lábával, haborgó s kepsissel kialtott fel: de végre is az e irodalom cselja, hogy minden rutat feltárjon csak azért, mert igaz, hol akkor a gyönyörködtetes, a szép? Barátomnak az felelem, hogy a vadon nem szűnt meg szép lenni.

A festőtől függ, hogy szépnek

találjuk. Azért, hogy szép legyen, igaz a borzalmaiból nem vesztethet. S aztán az irodalom nem a magasabb emberi célokat szolgálja-e? Kötőgető kávénéniek s „jó! nevelő” kisasszonyok melege és a magasabb czelok közt van-e? Nincs bizony még az irodalmi orthodoxia kegyes amugatása sem. Ellenben ott va: az emberi nyomor enyhítése, a lélek örök kiujainak orvoslása.

Az emberi állapot testületet el. Hazugság immár, hogy a lélek a testtől szabad s az ember a testet a lélek tetszése szerint lekuzdhatja. Egy csepp örökölt méreg a lélek minden erényét verbe fojta. A szabad akarat ur lesz a felszabadított vadállat. A régiek jobban tudtak, mint a mi piatista bölcsaink: „Tiszta lélek, tiszta testben.” Ez a morál, ez a czel, ez a czel szép, mert igaz Materialismus? Igea is bölcs uram! Vagy onben nincs materia? Majd megállassuk legközelebb, a mikor „Materia inchoata porro tractatur.” S akkor bizony látni fogjuk azt is, mennyi van az emberi állat e zoológusában is a század materiajából: mit mi usjagirók is úgy hívunk, hogy s e n s a t i o!

Sextus.

A kincstartó.

— Történelmi beszély. — Irta: Dr. Bayer Ferencz. (Folytatás.)

Kik pénzzel megközeithetők nem válnak, azok levagattak; a többi pedig parancsának hódolva, minden szabados, elenkezes daczara közepre fogta emberével a nóket Hieroslaw es alkoonyó estve a somogyi rokába irányita utjat.

Ha helység, város tünedezék föl a meszez láthataron, azt a földet vargabetek kerüléssel hagyja el a tavoltoan. Éjszakára kiereszkedek az országutara, gyors futással taraszva az em-

Stipák valója, nem hunczut egy nagy csörte li-szarat, mit tak, odafutott es beledobott több, odaköz széli akácz. Eppen a kapezabaty megterhelve a lovat, folp a betyár felé.

— Sós szögyét, elvagy.

* Nyug István, Debreczengeremeses közelebb nyug munkakedvvel mint biztos felszen saját elvonulása, s helyet adjon erőnek. Talvatalos munk egyeb tereink rokoszenvesvozását anná utóbbi időbe

codással tölti, hogy a török pácát szed, s tisztelőinek tete kiseri a

* A del nap ment kedou.

* A gyula korömfiás ny miniszteri engsőbbben tartatik (szerdán) sarta szarvasmarha 28-án belső va

* Korcsma nap tartotta ny edények es nyüveget hamismerőnek az s arra a czelra, húzzák, meg lé mig a vedő ede A csalo korcs tetik

* A patk tik lapunknak Kiss János, de gatta a szobák ki azonban mind idő mulva az em sikerül el kivette őt a b el. Ekkor vette hány nagy patk miadket labaró

7. A Es most ny előbbi év eseme lefoylását szemü

A tanács azzal végződek, gonyi Rajajaldot, Miklóst követek mereszték.

Örömet alkudozása a delmi házara es zandó e meghív előbb nyerte el nagyanyja Erzsé

igeynt tart vala egyeztet tehát telenben; a 13 évi szept. 6-án következő hónap nyi hadával Mag ki határain az vala.

A delnek híru hoztak, ho Szapolyai erős tartják; miért is mér Egeren átv ujjabb leverő hirt pártútk, hanem es seregében va pártbívere szám tett most Nyitra parancsából Cze

neki a vár kapu Hová lettek

Hampó leve fedezi neki a Vj éppen akkor v levő morva es s ama pápai bulla bau megérsiti.

Harmad na grk ezének utok

m tudván eljutni, hétfőn... gyalásokat. 4-5 millióról... demia a fáradságot.

Stipák, a kinek nem sok volt a veszteni... valója, nem ijedt meg; ellenkezőleg, nagyon... gondolat villant keresztül agyán s...

Sok szerencsét a jó vásárhoz!... Es meztelen lábaival megszorítván a ló... szügyét, elvágratott a poros országúton.

A „debreczeni f. abonyi vasút” tegnap... ment keresztül először a hortobágyi hi-

A gyulai nyári vásár, mely a száj és... körömfájás miatt reádes idejéről elmaradt,

Korcsmák vizsgálata A rendőrség tegnap... tartotta meg a szokásos korcsmai mérő...

A patkányok aldozata. Dorogról jelenik... lapuknak a következő megrendítő esetet:

7. A trónkereső. És most megint vissza kell térnünk az... előbbi év eseményeihez, hogy az összeesküvés...

A dálnok vonuló lengyel had előérsei... hírel hozták, hogy Kassa városát Csupor és...

Hampó levelét, melyben a kincstartó föl... fedezi neki a Vitéz-féle összeesküvést, Mátyás...

A huszt. A gyermeket azonnal orvosi kezelés... alá vették, de aligha fog megélni szegényke.

A debreczeni kölcsönös öegélyző... egylet mint szövetkezeti üzleti kimutatása...

Ügyvédi vizsgán. Váltóüggyévi vizsgán kérdezték a cenzor... a váltóismémen nem nagyon járatos ügyvéd-

Műtéremben. Egy meglehetősen nagyocsa szájjal meg... áldott hölgy festette magát egy arczkepfestővel.

Írásbeli vizsgán. Perbeszédet kellett a vizsgázó ügyvédjel... löltnek készíteni egy fogas perben. Sehogy...

Katonaleletből. Hadnagy: „Aztán hallja kend — szólt... szolgálóba a hadnagy — készítesd elő kend a...

Mint fellegetlen égből gyújtó villám ha... lecsap, oly megröndítő hatással volt e bir a...

Siető léptekkel haladván, július végén... már Budán terme varatlauk mután az orsz-

— El kellett volna valamennyit azonnal... fogatnod, szól Mátyás a kincstartóhoz, ki neki...

— Csakhogy más eszközzel kell most... megbiúsítanom tervüket s büntetnem sem lehet...

— Az ő szemükben bizonyára szálla... lesz, mert pártbívőknek gondoltak, — fele-

A király szeptemberre országgyűlést... hívott össze Budára; s kivált az elpartolt...

Az ártózi kut furásában máig 643-21... méternyire haladtak. Az innen fölfont föld és...

Kirándulás a „Nagy-Hortobágyra.” A... „debreczeni-f. abonyi h. e. v. építési vállalata”...

Fillokonzert a debreczeni közigazgatási... bizottsághoz érkezett kirendeletében, csupán...

Állatkínzó talyigás. Még maig is nagy... divatban van a debreczeni talyigások között,

Probabál. Acs Imre, helybeli jóhírnevű... tánczmester f. hó 26-án, azaz szombaton táncz-

Néhai Ember István ügyvéd s Debrecen... városának tiszti algyűzésének ügyvédi...

Elvesztett a czepléd utcán egy pár... aranyozott ezüst fülbevalót. A megtaláló illó...

Muzsák. — Chyzer Kornél munkája. Az orvosok... és természetdokok az idén jubilálnak. A...

És midőn a király kegyes nyajassággal... fogadva az érkezésköt, közölnök többeket meg...

Megkesve jövenek Gábor kalocsai érsek... s Országh nádor a Száva mellől Budára;

Hogyan mondog, kérdi Mátyás a nála... paaszatvevő nádort, leányod elveszett?

A szerelem sok mindenre képesíti a... férfit, mond hangszilyozva a király, eredj fiam...

kiadhatása érdekében előfizetés útján pártol... lára vagyok bátor felkérni a t. c. hazai zene-

Gabnaárak. (Budapest terményüzdsé... július 18.) Buza tavaszra 7.29 pénz, 7.30...

Szertésvasár. A kőbányai sertéskezesek... csanakok távirata július 18. Az üzlet változatlan...

Szerkesztői posta. K. P. „Mecsalatva” cz. költeményében tagad...

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felolós szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

Arlejtési hirdetés. A debreczeni ev. ref. egyház gazd. szakkbizottságának f. évi 268. sz. vég-

Honi gyártmány
AZ „EPERJESI NÉPBANK”
kályhagyára,

mely a legújabb időben Eperjesen épült, s a külföldi gyárak mintájára, a mai kor igényeinek megfelelőleg, tetemes költséggel redesztett be, azon kellemes helyzetben van, hogy az első rangu külföldi gyárak módja és mintái szerint készített hazai gyártmányával a fokozottabb igényeknek is, még pedig a külföldieknél jóval nagyobb árakon, megfelelni képes.

Miért is igen jó minőségű és izlésteljes kivitelű

cserép kályhainak

nagyobb választékát és készletét felállításával, vagy a nélkül a t. ez. közönségnek távolabb fekvő vidékekre is, megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és megrendelések tehetőek

KOVÁCS GYULA
vaskereskedő urnál
DEBRECZENBEN, nagy-uj-utca szögletén, a „BIKA” szálloda mellett,
vagy pedig Eperjesen a tulajdonos
EPERJESI NÉPBANKNÁL.

NYÁRI USZODA
megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a kedvező idő beálltával a mai napon a **MARGIT-fürdő intézet** telepén levő

NYÁRI USZODÁMAT
megnyitottam, s tekintve az idő előhaladottságát, igen kedvező idény berletet nyitok, u. m.:

Felnőttek részére idény-jegy fürdő ruhával	8 frt.
Gyermekek és tanulók részére	6 frt.
Uszoda-jegy felnőttek részére fürdő ruhával együtt	30 kr.
Gyermekek, tanulók és katonák r.	20 kr.

Az uszás tanítását az eddig is közszeretnek örvendő budapesti uszó-mester: **Peczely Ferencz** fogja eszközölni.

Uszás tanulásra a fürdő pénztárnál jelentkezhetni.

Bérlési díj 1 frt, minden uszó-lecke 10 kr, felszabaduláskor utólag fizetendő 1 frt.

A saját fürdő-ruhával bíró fürdő-vendég a mosás- és gondozásért az egész idényre 1 frt 20 krt fizet.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

SZIKSZAY GYULA.

Az uszoda nyitva van férfiaknak mindennap reggel 5-9, délután 2-7 óráig, nőknek mindennap reggel 9-től déli 1 óráig.

A LEGJOBB
brünni szöveteket
gyári árakon szállítja a posztó gyári-raktár
SIEGEL-IMHOF
Brünnben.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári
férfi öltönyre
elegendő 6.10 mtr. végekben, azaz 4 bécsi rőt, 1 vég ára:

4 frt 80 kr közönséges,
7 frt 75 kr finom,
10 frt 50 kr finomabb,
12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gypjúból.

Továbbá kaphatók legnagyobb választékban: selyemmel szövött kammgarnok, felöltő szövetek, loden vadászok és turisták számára, peruviane és tosking szalon öltönyökre, szabály szerinti posztók hivatalnokoknak, mosható ezernaszövetek férfiak és gyermekek számára, valódi piqué-mellény-szövetek stb. stb. Jó árúért és pontos szállítástért kezeskedünk. Minták ingyen és bérmentve.

DEBRECZENBEN,
a „Margit” fürdő-intézet telepén újonnan épített, s a mai tudomány színvonalán álló

HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET
május hó 20-án megnyílt.

Helyi vasuti közlekedés, — nyilvános telefon összeköttetés, — arnyas sétányok, — kintinó vendéglő. — Vidéki vendégek ellátásáról gondoskodva van Intézeti orvos:

Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.

Kimerítő programok a fürdő pénztárnál és kívánatra a vidékre bérmentve megküldetnek. — Előjegyzések a fürdő-pénztárnál bármikor elfogadtnak.

Építkezési vízszinmérők!

Igen czélszerű és kipróbált

VÍZSZINMÉRŐK

fa, vas és réz foglalatban, beosztással és beállítási készülékekkel ellátva.

Mérőszalagok mindentelje hosszúságban,
Szemüvegek, orrcsüptetők
lorgnettek
legújabb fagon szerint a legfinomabb dupla metszett üvegekkel.

Anerou légsúlymérők.
Higrométerek (időjárás) kipróbált orvosi maximál hőmérők és minden a létszerzési szakhoz tartozó tárgyak legfinomabb minőségben kaphatók

FISCHER JAKAB
létszerésznél
DEBRECZENBEN.

LAEHNE-INTÉZET
Sopronban.

Nyilvánossági joggal bíró 4 elemi és 6 gimnázialis osztály. Reáliskolai növendékek előkészítése.

Uj növendékek a két szünidő hónapon is felvétetnek. Értésítővel, prospectussal szívesen szolgál

az intézet igazgatósága.

Kunz József és Társa
Debreczen, kistemplom-bazár.

Ajánljuk a következő lakás-berendezési cikkekkel:

Jutta- és Manilla futószőnyegek
20 krtól feljebb.

TAPESTRY SZŐNYEGEK
métere 1 frt 40 kr.

Brüssler, velvet futók
dús választékban,
melyekből összeállított szőnyegek minden nagyságban készíttetnek.

SMYRNA SZŐNYEGEK
□ métereinkint 10—12—14 frtjával.

Ágyelvé való és pamlag szőnyegek.
Butorkelmék.

AGY- és ASZTALTERÍTŐK,
szőve/- és csipke-függönyök.

Pice-, tricó-, plüss- és flanell

NYÁRI TAKARÓK.

Paplanés matrácok.

Pályázati hirdetés.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank” piacz-utcai 2128. és 2129. számú háza felépítéséhez szükségeltető

tégla szállítására

ezennel nyilvános pályázat hirdettetik és felhívtnak a vállalkozni szándékozókat, hogy ez irányu zárt ajánlataikat f. évi szeptember 1-ig az intézet üzleti irodájába nyújtsák be; megjegyezvén, hogy a közelebbi feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Debreczen, 1890. július 15-én.

Az igazgatóság.

Ócska téglá eladás.

A czepléd-utcai Auer-féle ház lebontásából kikérelendő ócska téglá vételére előjegyzéseket elfogad az üzleti órákban

a debreczeni takarékpénztár
igazgatósága.

Árvácska batistok
minden színárnyalatban kaphatók kizárólag

Kunz József és Társa cégnél
Debreczen, kistemplom bazár.

Kiadó tanyabirtok.

A Szepesen 9 nyilas tanyaföld, gazdasági épületekkel, három avagy hat évre, haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal, Miklós- Sziv-utca 2001. sz. alatt.

Hirdetmény.

A „Hajdu-Nánási Takarékpénztár” igazgatósága hivatalosan tudomására hozza azon régi betéti tőke tulajdonosoknak, kiknek eddig, ezen intézetnél elhelyezett betétjük után 5, vagy magasabb kamat fizettetett, hogy a f. hó 13-án tartott nagy választmányi ülés határozata szerint, azok után, a f. évi október hó 1-től fogva 5% kamat fizettetik. A 10% betéti tőke-kamatadót továbbra is az intézet fizeti.

Az igazgatóság nevében
Nagy Kálmán
vezérigazgató.